

Z prac Zakładu Rolnictwa

Jednym z tematów, opracowywanych przez Zakład Rolnictwa Centralnego Instytutu Ochrony Pracy, jest zagadnienie racjonalnego ubrania roboczego pracownika rolnego.

Zajęcia w rolnictwie cechuje w odróżnieniu od innych zawodów roczny cykl prac, wymagający często dostosowywania się do zmiennych warunków (zmiana narzędzi i pola pracy), przy czym przeważająca ilość zajęć odbywa się na wolnym powietrzu, w polu czy na podwórzu w różnych, zależnie od pory roku, warunkach atmosferycznych.

Specyficzne warunki pracy w rolnictwie wymagają opracowania właściwego ubrania roboczego, które zmniejszy wpływ wahań cieplnych atmosfery oraz stanowić będzie ochronę od bodźców fizykalnych, chemicznych i mikrobiologicznych, przyczyniając się tym samym do zwiększenia wydajności pracy.

Podstawowe założenia pracy są następujące:

1) ustalenie ilości ciepła, wytwarzanego przez poszczególne kategorie pracowników rolnych przy różnego rodzaju pracach;

2) poznanie i określenie siły oziębiającej otoczenia;

3) ustalenie pewnych norm fizjologicznych dla każdego odzienia;

4) ustalenie, jakie ilości ciepła są zaoszczędzone przy użyciu tej lub innej odzieży.

Badania te wykonywane będą poza inną aparaturą — przy pomocy termometrów oporowych i termopar dostosowanych do badań terenowych.

Ostatnio do badań nad ubraniami ochronnymi w przemyśle, przeprowadzonymi metodą laboratoryjną w Instytucie Ochrony Pracy w Leningradzie — użyto również termoelementów o nieco mniej skomplikowanej konstrukcji, systemu Instytutu Leningradzkiego. Prace badawcze nad ubraniami roboczymi w rolnictwie prowadzone były przez Derlitzkiego w Pommritz. Natomiast badania nad ubraniami innych typów i materiałami ubraniowymi przeprowadzono również w Polsce. Wymienić tu należy przede wszystkim z autorów polskich: Prof. Gądzikiewicza, Dr. Witaszka, Ogórek-Pankową, Lidmanowskiego. Je-

śli chodzi o używanie termoelementów, to Witaszek używał termoelementu Kunkel'a, zmodyfikowanego przez Łuszczaka, z tą różnicą, że zamiast żelaza i pakfongu zastosował miedź i konstantan oraz używał on galwanometru przenośnego Firmy Cambridge Instrument Comp., o cewce zawieszanej, z oporem cewki 70 omów, z pełnym wychyleniem skali przy 10 do 15 mikroamperach lub przy 0,7 do 1,05 mikrowoltach. Zachodzi konieczność skonstruowania specjalnej aparatury do badań, zaplanowanych przez Zakład Rolnictwa, z uwagi na specjalną metodę wykonania tych prac w terenie. Poza prostymi przyrządami, jak termometry, aneroidy, hygrometry itp. konieczny jest zespół termometrów oporowych oraz zespół termopar połączony w jeden aparat przenośny, dostosowany do badań terenowych. Wykonanie tych przyrządów jest już samo w sobie poważną pracą naukową.

Jednym z dalszych zagadnień, nad którymi Zakład Rolnictwa pracuje — to sprawa klimatu lokalnego w budynkach inwentarskich. Zdaniem wielu poważnych znawców zagadnień hodowlanych w Polsce, sprawa ta staje się coraz bardziej piekąca, jeżeli mają być stworzone dalsze realne możliwości podnoszenia stanu hodowli zwierząt na coraz wyższy poziom. Zakład nasz interesują, oczywiście, przede wszystkim warunki pracy, w których obsługa zwierząt musi przebywać przeciętnie ok. 10 godz. na dzień, a niejednokrotnie i więcej. Zamknięty budynek inwentarski o podwyższonej temperaturze i zwiększonej wilgotności stwarza odpowiednie podłoże do powstawania wszelkiego rodzaju szkodliwości: chemicznych, biologicznych i fizykalnych. Celem prac zakładu jest usunięcie tych szkodliwości przez wprowadzenie dla zwierząt gospodarskich, odpowiednich typów budowli, uwzględniających normy fizjologiczne nie tylko zwierząt, lecz także człowieka.

Badania na tym odcinku w Polsce są dopiero w zaczątku, natomiast w innych krajach, a zwłaszcza w Związku Radzieckim, są już daleko posunięte.

H. B.

Kursy ochrony pracy dla personelu kierowniczego stoczni i portów wybrzeża

W okresie od czerwca do października br. Zakład Przedsiębiorstw Morskich CIOP w Gdańsku przeprowadził szkolenie w zakresie ochrony pracy pracowników Stoczni oraz Zarządu Portu.

Szkolenie miało na celu uzupełnienie i pogłębienie wiadomości o ochronie pracy i objęło personel kierowniczy czołowych przedsiębiorstw Wybrzeża.

Trzeba stwierdzić, że zarówno rozwój przemysłu okrętowego, jak wykorzystanie portów na skalę obecną — jest w naszej gospodarce narodowej osiągnięciem całkowicie nowym. Tylko przez ciągłe kształ-

czenie pracowników, zatrudnionych w tych gałęziach przemysłu, można im umożliwić zdobycie wyższych kwalifikacji.

Szkolenie miało również wykazać ścisły związek, istniejący pomiędzy procesami produkcyjnymi a ochroną pracy oraz doprowadzić do właściwej oceny roli ochrony pracy z punktu widzenia technicznych i ekonomicznych wymagań nowoczesnych form produkcji.

Pod tym kątem opracowany został przez CIOP program, który obejmował następujące przedmioty:

a) ogólne — dotyczące ochrony pracy w gospodarce

sojalistycznej, roli Związków Zawodowych w ochronie pracy itp.;

b) techniczne — dotyczące urządzeń elektrycznych, klimatyzacyjnych itp. oraz specyficznych prac stoczniowych i portowych, jak: praca na rusztowaniach, pochylniach, w dokach, sposoby magazynowania i składowania oraz organizacja i technika przeładunku portowego.

Wspólnie z centralnym Zarządem Przemysłu Okrętowego zorganizowano w czasie od 16 czerwca do 2 lipca br. kurs ochrony pracy dla personelu inżyniersko-technicznego w Stocznjach Gdańskiej i Gdynińskiej.

Program obejmował łącznie 45 godz. wykładów, w tym 15 godz. przedmiotów ogólnych i 30 godz. przedmiotów technicznych.

Kurs ochrony pracy dla pracowników techniczno-kierowniczych w portach zorganizowano wspólnie z Zarządem Portu Gdańsk — Gdynia w czasie od 25 września do 26 października br.

Program obejmował łącznie 40 godz. wykładów, w tym 15 godz. przedmiotów ogólnych i 25 godz. przedmiotów technicznych.

Wykładowcami na obydwóch kursach byli pracownicy CIOP z Warszawy i Gdańska, pracownicy CRZZ oraz specjaliści techniczni Stoczni Gdańskiej.

Ze względu na duże odległości pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi zespołu portowego Gdańsk — Gdynia, wykłady odbywały się 3 razy w tygodniu, na dwóch równoległych kursach w rejonach Gdańska i Gdyni.

Słuchacze wykazali duże zainteresowanie przedmiotami objętymi programem kursów, dając temu wyraz w dyskusji. Niektórych wykładów, dotyczących przedmiotów technicznych, wysłuchali również licznie zgromadzeni robotnicy portowi i brygadziści.

Na podstawie pisemnego kolokwium Komisja, złożona z przedstawicieli Rady Zakładowej i Kierownictwa Zarządu Portu Gdańsk — Gdynia oraz CIOP, zakwalifikowała prawie 100% słuchaczy, którzy uzyskali zaświadczenia ukończenia kursu.

Należy stwierdzić, że obydwa kursy, zarówno dla pracowników stoczniowych, jak portowych, spełniły zadanie, wskazując na właściwy kierunek w rozwiązywaniu zagadnień produkcyjnych, najszerzej uwzględniający ochronę człowieka, jako jedynie słuszny w dobie postępowego rozrostu naszej gospodarki narodowej.

R. L.

Narada Społeczna Instytutu Medycyny Pracy Wsi

Dnia 3 listopada br. odbyła się w Lublinie pierwsza narada społeczna Instytutu Medycyny Pracy Wsi.

Na naradę, której przewodniczył Dyrektor Instytutu rektor UMCS w Lublinie, prof. dr Józef Parnas, przybyło przeszło 70 osób, w tej liczbie delegaci: Ministerstwa Zdrowia i Centralnego Instytutu Ochrony Pracy z Warszawy, rektor i profesorowie Akademii Medycznej w Lublinie, profesorowie Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz przedstawiciele: Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, Wydziału Rolnictwa Wojewódzkiej Rady Narodowej, Prezydium Wojewódzkiego Zarządu Samopomocy Chłopskiej, Zarządu Wojewódzkiego Państwowych Gospodarstw Rolnych, Spółdzielni Produkcyjnych, Państwowych Ośrodków Maszynowych, Ośrodków Rolniczo-Szkoleniowych, Związku Akademickiego Młodzieży Polskiej, Związku Zawodowego Pracowników Rolnych, Prezydium Powiatowych Rad Narodowych i prasy.

Narada miała na celu zaznajomienie przedstawicieli wyżej wymienionych organizacji i instytucji z zadaniami i tematyką prac badawczych Instytutu oraz nawiązanie kontaktu pracowników naukowych z reprezentantami sektora rolniczego i robotnikami rolnymi.

W pierwszej części obrad delegaci: Ministerstwa Zdrowia i Centralnego Instytutu Ochrony Pracy w swych przemówieniach omówili różnicę w pojmowaniu ochrony pracy w Polsce Ludowej i w państwach kapitalistycznych, rozwijając szerzej zagadnienia ochrony pracy w rolnictwie oraz zwrócili uwagę na rolę, ja-

ką w całokształcie jej realizacji odegrać winien Instytut Medycyny Pracy Wsi.

Następnie kierownicy poszczególnych Działów Instytutu przedstawili zebranym dotychczasowe osiągnięcia na odcinku prac badawczych i omawiając program prac na rok 1952 prosili o jego krytykę i uzupełnienie zgodnie z wymaganiami i postulatami terenu.

Po referatach rozwinęła się ożywiona dyskusja. W wypowiedziach zarówno przedstawicieli świata nauki, jak i rolnictwa, przebiła zdecydowana wola włączenia się do podjętej przez Centralne Władze Państwowe walki o zdrowie pracowników rolnych. W wyniku dyskusji zebrani doszli do przekonania, że realizację zamierzonego celu można osiągnąć przy ścisłej i planowej współpracy Instytutu Medycyny Pracy Wsi z Centralnym Instytutem Ochrony Pracy, założeniem którego jest stworzenie warunków higienicznej, bezpiecznej i wydajnej pracy. Konieczne jest również, aby Instytut utrzymywał stałą łączność z czynnikami politycznymi i społecznymi oraz z pracownikami gospodarstw rolnych, państwowych i uspołecznionych, skąd medycyna pracy może czerpać obfitą tematykę do badań naukowych. W oparciu o wyniki tych badań lekarze pracujący na terenie wsi będą mogli otoczyć właściwą opieką zdrowotną robotników rolnych, podnosić oświatę sanitarną oraz popularyzować zasady higieny. Podkreślono konieczność zacieśnienia na tym odcinku współpracy z lekarzami weterynarii.

Ta pierwsza narada społeczna, będąca cenną wymianą myśli — przemawia za celowością okresowych narad dalszych.

E. S.